

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان
معاونت پژوهشی

گزارش نهایی طرح تحقیقاتی

۷۸۱۳۷

شماره طرح:

عنوان طرح: بررسی توزیع فراوانی نسبی انواع سردرد در

مجروحین جنگی مبتلا به ترومای مغزی در ۳ ماهه دوم و سوم

سال ۱۳۷۸ در بیمارستان امیرالمؤمنین (ع)

مجری طرح: دکتر فرشته اشتری - دکتر مسعود اعتمادی فر

همکاران طرح: حسین کهنوجی

تصویب طرح: ۷۸/۶/۳۰

پایان طرح: ۷۸/۱۲/۱۰

«خلاصه پایان نامه»

سردرد از بیماری‌هایی است که شیوع بالایی در جوامع دارد به طوری که هفتمین علت مراجعه بیماران به مطب پزشکان سردرد می‌باشد. سردرد در بیمارانی که سابقه ترومای مغزی دارند مانند مجروحین جنگی شایع‌تر می‌باشد.

با تعیین شیوع نسبی هر کدام از انواع سردردها در مجروحین جنگی مبتلا به ترومای مغزی و نیز ارتباط این نوع سردردها با فاکتورهای مؤثر در بروز و تشدید آنها همچنین ارتباط این سردردها با عواملی مثل سن، سابقه فامیلی، محل سردرد، یافته‌های بالینی همراه و ... باعث می‌گردد تا بتوان در جهت تشخیص بهتر و سریع‌تر نوع سردرد این گروه بیماران و نیز انجام اقدامات درمانی مناسب‌تر با صرف هزینه‌های پاراکلینیکی کمتری تصمیم‌گیری نمود.

هدف از انجام این مطالعه تعیین توزیع فراوانی انواع سردرد در مجروحین جنگی مبتلا به ترومای مغزی بود. این مطالعه به صورت توصیفی و مقطعی در محل بیمارستان امیرالمؤمنین (ع) انجام شد. بیماران مورد مطالعه ما مجروحین جنگی بودند با سابقه تروما به سر که با مشکل سردرد مراجعه می‌نمودند که جهت آنها پرسشنامه‌های مربوطه در طی زمان اجرای طرح تکمیل گردید.

در این مطالعه مشخص شد که فراوانترین نوع سردرد در بیماران مورد مطالعه ما سردردهای تنش‌نا (۷۴٪) و پس از آن به ترتیب سردردهای میگرنی بدون اورا (۱۵٪)، سردردهای میگرنی با اورا (۶٪) و بعد سایر سردردها (۵٪) قرار داشتند. از نظر گروه سنی بیشترین تعداد بیماران در گروه سنی «۳۶-۴۰» سال قرار داشتند. از نظر نوع ترومای مغزی بیش از نیمی از بیماران (۵۸٪) فقط موج انفجار داشتند. از نظر محل سردرد ۵۵٪ بیماران سردردهای منتشر داشتند. در بررسی یافته‌های پاراکلینیکی ۳۱٪ بیماران CT scan ابنورمال و ۲۲٪ EEG ابنورمال و ۴٪ Skull X-Ray ابنورمال داشتند. فراوانترین

یافته بالینی همراه در این بیماران اختلالات خلقی بود (۷۳٪).

از آنجایی که اکثریت سردردهای بیماران مورد مطالعه ما سردردهای تنش‌نا می‌باشد و اختلالات خلقی نیز فراوانترین یافته در این گروه بیماران می‌باشد از طرفی اختلالات خلقی و مسائل سایکولوژیک می‌توانند باعث بروز یا تشدید سردردهای این بیماران شوند و سردردهای مزمن و مداوم نیز می‌توانند اختلالات خلقی بدهند لذا در درمان این گروه بیماران این مسئله بسیار حائز اهمیت و شایسته توجه بیشتری می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: سردرد، مجروحین جنگی، ترومای مغزی.

فهرست عناوین

شماره صفحه	عنوان
	فصل اول - کلیات
۲	ساختارهای حساس به درد
۳	عوامل مؤثر در تشخیص سردردها
۷	تقسیم بندی پاتوفیزیولوژیک سردردها
۸	سردرد میگرنی
۱۱	سردرد تنشنی
۱۲	سردرد خوشه‌ای
۱۴	سردردهای پست تروماتیک
۲۱	مروری بر متون
۲۵	فصل دوم - اهداف و فرضیات
۲۹	فصل سوم - روش‌ها و مواد
۳۳	فصل چهارم - نتایج
۴۴	فصل پنجم - بحث و نتیجه‌گیری
۵۰	پیشنهادات
۵۱	منابع
۵۲	بیوگرافی علمی محقق
۵۳	خلاصه انگلیسی - ABSTRACT

فهرست جداول

شماره جدول	عنوان جدول	صفحه
جدول شماره ۱	توزیع فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب سن	۳۴
جدول شماره ۲	توزیع فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب نوع مجروحیت	۳۵
جدول شماره ۳	توزیع فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب محل سردرد	۳۶
جدول شماره ۴	توزیع فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب یافته‌های پاراکلینیکی	۳۷
جدول شماره ۵	توزیع فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب یافته‌های بالینی	۳۸
جدول شماره ۶	توزیع فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب زمان سردرد	۳۹

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان نمودار	شماره نمودار
۳۴	درصد فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب سن	نمودار شماره ۱
۳۵	درصد فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب نوع مجروحیت	نمودار شماره ۲
۳۶	درصد فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب محل سردرد	نمودار شماره ۳
۳۷	درصد فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب یافته‌های پاراکلینیکی	نمودار شماره ۴
۳۸	درصد فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب یافته‌های بالینی	نمودار شماره ۵
۳۹	درصد فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب زمان سردرد	نمودار شماره ۶
۴۰	درصد فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب سابقه فامیلی سردرد	نمودار شماره ۷
۴۰	درصد فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب سابقه قبلی سردرد	نمودار شماره ۸
۴۱	درصد فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب جنس	نمودار شماره ۹
۴۱	درصد فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب نوع داروهای مصرفی	نمودار شماره ۱۰
۴۲	درصد فراوانی بیماران مورد مطالعه بر حسب نوع تشنج	نمودار شماره ۱۱
۴۳	درصد فراوانی انواع سردرد در بیماران مورد مطالعه	نمودار شماره ۱۲

(References) منابع

- 1- Michael.J.Aminoff . Clinical Neurology : Appleton & lange, 1993 : 70-91.
- ۲- سلطان زاده ۱. بیماری‌های مغز و اعصاب و عضلات: تهران، انتشارات جعفری، پائیز ۱۳۷۶ : ۱۸۲-۲۰۰
- 3- James B, wyngaarden.L et.al. Cecil Text book of medicine, : W.B. SAUNDERS , 1992: 2118-2119.
- 4- Jes olesen, Headache classification and Epidemiology: RAVEN PRESS, 1994: 122-124, 5-7
- 5- LEWIS P. ROWLAND. Merritts Textbook of Neurology: LEA & FEBIGER, philadelphia, 1989: 389-391
- 6- Raymond D.Adams, Murice Victor. Principle of Neurology. 1993: 766-768.
- 7- Beckham-Jc et.al. Chronic post Traumatic disorder and Chronic pain in vietnam combat Veterans. J-Psycho som-Res, 1997: 43 (4) : 379-89
- 8- Haas-Dc. Chronic post Traumatic headaches classified and compared with natural headaches. Cephalgia. 1996 : 16 (7) : 486-93
- 9- Keidel-M, Diener-Hc. Post-Traumatic headache. Nervenarzt, 1997 : 68 (10) : 769-77
- 10- Less-ST etal. Relative risk of deterioration after mild closed head injury. ACTA-Neurochir-wien, 1995 : 135 (3-4) : 136-40

Abstract

Headache is one of the common complaints of the patients visited by physicians particularly in the patients with a history of head trauma.

By determining the relative frequency of various kinds of headache in soldiers with head trauma and relationship between their headache and factors such as age, clinical findings, paraclinic study, family history, ... a physician can better diagnose and treat this group of patients.

This is a descriptive and cross-sectional study in which we determined relative frequency of various kinds of headache in 100 patients with head trauma whose chief complaint was headache and referred to "Amir Almomenin" hospital during second & third trimester of 1378.

According to this study: tension headache was the most common type of headache (74%) and migrain without aura (15%) , migrain with aura (6%) and other kinds of headache (5%) the next order of prevalence respectively. headache in patients group in 55% of patients wase diffuse. The most common disorder accompany this headaches was mood disorder (%73). Aformentioned finding is very important because the mood disorders can deteriorate headache however chronic and persistent headache by itself can lead to mood disorder. Therefore this significant finding should be considered in management and treatment of this patients.

Key words: Headache, headtrauma, mood disorder

Abstract:

Title: Evaluation of the relative frequency of various kinds of headache in soldiers with head trauma.

Authors: ASHTARI F; Eatemadifar M; Kahnogi .H

Background: Headache is one of the common disease that can induce or aggravate by some factors as head trauma. Because some soldiers with head trauma have headache so we can help them by determining the relative frequency of various kinds of headache and relationship between headache and various factors

Methods: This is a descriptive and cross sectional study of 100 soldiers of Iran - Irac war with penetrating or blunt head trauma whose their chief complaint was headache and refer to Neurologic clinic in Amir Almomenin hospital during second and third trimester of 1378.

Finding: All of the patients were men and in 25-50 years old. The most type of trauma was blunt trauma, and the most common type of headache was tension headache and then common migraine. The most patients hadn't past history or familial history of headache.

Discussion: It seems that tension headache is common in soldiers with head trauma, so by reduce tension factors and treatment of mood disorder and sleep disorder can help them.

Adress: Neurologic Department - Alzahra hospital - Isfahan - Iran

References:

- 1- Michael . j. Aminoff. Clinical Neurology. Appleton & Lange - 1993 , 70-91.
- 2- James B, wyagaarden.l et al Cecil Textbook of medicine, W.B.Saunders 1997
2118-19.
- 3- Raymond. D. Adams, Murice Victor. Principle of Neurology 1998-788.
- 4- Jes Olesen, Headache. Classification and Epidemiology, Raven press 1994,
122-124.
- 5- Beckham - JC et al. chronic post traumatic disorder and chronic pain in vietnam
combat veterans. J - psycho som - Res 1997: 43 (4): 379-89.
- 6- Keidel - M, Diener - HC. post traumatic headache Nervenarzt, 1997: 68 (10):
769 - 77.
- 7- Haas - DC. chronic post traumatic headaches classified and compared with
Natural headaches. Cephalgia. 1996: 16 (7), 486-93.